

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Wien V., Margaretenplatz 7.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Zinkovský Josip, Wien
V., Margaretenplatz 7.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: K 3000.—

Za Jugoslavijo
četrletno: 15 Din.

Posamezna številka 400 kron.

Leto II.

Dunaj, 22. novembra 1922.

Št. 47.

Fašizem v Italiji in „Heimatschutz“ na Koroškem.

Ko so v Italiji strmoglavlili fašisti b. v. š. vlado in je dobil njihov vodja Mussolini od kralja poverilo, da prevzame on in njegova stranka vladne posle, je vzbudil ta preobrat po vsej Evropi veliko pozornost. Za fašistovski pokret v Italiji so se začele posebno zanimati sosedne države, zlasti pa države male antante in časopisje piše danes veliko o tem najnovejšem gibanju, ki utegne speljati italijansko zunanjo politiko na druga pota in s tem dati politiki srednje in južne Evrope nove smernice. Tako zastopa na pr. zagrebški „Obzor“ mnenje, da si hoče fašizem zagotoviti s pomočjo Nemcev nadvlado na Adriji, Sredozemskem morju in na Balkanskem polotoku.

Uspehi italijanskih fašistov so našli močan odmev pri koroškem Heimatschutzverbandu, kar priča, da sta si obe organizaciji po duhu in ciljih precej sorodni. Ker pa je začel Heimatschutz, ki ga vodijo bivši generali in oficirji javno nastopati in snovati podružnice tudi na slovenskem Koroškem, je potrebno, da zavzamemo napram tej organizaciji tudi mi Slovenci svoje stališče oziroma posvetimo delovanju Heimatschutzverbanda potrebno pozornost. Kajti prepričani smo, da se bodo ti ljudje posluževali napram nam ravno istih sredstev, kakor se poslužujejo italijanski fašisti proti primorskim Slovencem.

Kaj je in kaj hoče Heimatschutzverband? Na to vprašanje odgovarja okrožno poveljstvo (Kreisleitung) v Beljaku v svojem oklicu „Hinein in den Heimatschutzverband!“, objavljenim v „Freie Stimmen“ z dne 13. nov. t. l. V tem pozivu je označen namen Heimatschutzverbanda sledeče: „Z izključitvijo vsake strankarske politike združitve vseh domovinskih prebivalcev Koroške, ki stoje na tleh pravice in reda v svrhu obrambe in varstva nedeljene (!) Koroške, za varstvo o-

seb, dela in imetja in za medsebojno pomoč. Zveza stoji na stališču združitve vseh nemških plemen!“

To so cilji, ki jih navaja imenovano poveljstvo Heimatschutzverbanda, pozivljajoč vse Nemce, da smatrajo za častno dolžnost, biti član te organizacije.

Predvsem moramo odločno odkloniti, da bi si lastil Heimatschutzverband pravico s svojimi „domovinskih mislečimi prebivalci“ delati red in skrbeti za „varstvo“ v slovenskem delu Koroške. Kako bi v tem slučaju izgledali „red“ in „varstvo“ za slovensko manjšino na Koroškem, so nas zadostno poučili dogodki leta 1919, ki so nam ostali še dobro v spominu. Mi smo in ostanemo mnenja, da je dolžna in edino upravičena skrbeti za red in mir v državi in za varstvo svojih državljanov vlada, ki ima v ta namen na razpolago vendar potrebno orožništvo, policijo in vojaštvo. Ne gre pa, da bi delala vsaka stranka red po svoje, ker bi imeli potem namesto reda popolno anarhijo. Dogodki v Judenburgu na Štajerskem, kjer so nameravali delavci razorožiti člane Heimatschutzverbanda, le ti pa preslabi, da bi se mogli braniti, so poklicali na pomoč orožnike in vojaštvo, kar je povzročilo cel vihar v dunajskem parlamentu, nam jasno pričajo, kako nevarno lahko postane tako igranje. Pustite vsakemu svoje, pa ne bo treba ne Heimatschutzverbanda in ne Arbeiterbataljonov. Mi odklanjamo ene kakor druge.

Kar se pa tiče „obrambe in varstva nedeljene Koroške“, bi gospodom pri Heimatschutzverbandu svetovali, da raje poskrbijo zato, da bodo koroški Slovenci vendar enkrat deležni pravic, ki so jim bile zajamčene po st. germainski pogodbi in na katere čakajo že nad 2 leti zastoj. Le ako se bodo vsestransko spoštovale mirovne pogodbe in se bodo zadovoljile tudi manjšine, bo mogoče ohraniti mir in red v srednji Evropi ne pa z oboroženimi pustolovščinami in fašistovskimi metodami.

Zato opozarjamo že danes vse merodajne kroge na delovanje in namen koroškega Heimatschutzverbanda ter izjavljamo, da nismo volje trpeti terorja njegovih članov, s katerimi bi ovirali ali celo onemogočili vsako društveno delovanje slovenske manjšine na Koroškem. Poskrbeli bomo, da pridejo vsi taki slučaji v javnost in na merodajna mesta.

Shod v Ledincah.

Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je priredilo v nedeljo 5. novembra t. l. pri Hajnzelnu v Ledincah javen shod. Ob lepem jesenskem vremenu se je zbralo v veliki Hajnzelnovi dvorani toliko zborovalcev iz domače občine, kakor tudi iz sosednjih krajev, da celo iz Loge vasi, Marije na Zili in oddaljenega Št. Lenarta pri Sedmih studencih so prišli zastopniki, da je bila dvorana docela napolnjena.

Na shodu je poročal deželni poslanec dr. gospod Poljanec, ki je s svojim zanimivim govorom podal poslušalcem slike o današnjem položaju in razmotrival naloge, ki nas čakajo v najbližji bodočnosti. Takoj uvodoma je govornik izrazil svoje obžalovanje nad tem, da smo ostali Slovenci v volilnem okrožju „Zgornja Koroška“ pri zadnjih deželnozborskih volitvah brez poslanca, ker je manjkalo le malenkostno število glasov, da nismo dosegli volilne številke in s tem svojega poslanca. Zato prihaja on kot zastopnik koroških Slovencev v deželnem zboru za spodnekoroški volilni okraj ter oprošča odsotnost gospoda poslanca Kraigerja. Govornik pozivlja navzoče, da se pridno organizirajo in obrazujejo, ker današnji čas zelo potrebuje poštenih, izobraženih ljudi, ki so sposobni delovati v javnih zastopstvih kakor občinah, šolskih svetih, deželnem zboru itd. Dobra izobrazba je danes potrebna vsakomur; koroški Slovenci pa moramo tembolj skrbeti za samoizobrazbo, ker

PODLISTEK

Novi strah v Podjuni.

Pred par leti so koroški listi pisali, da se pojavlja na planinah neka pošast, ki dela kmetom veliko škodo in radi tega so nazivali to pošast „Bauernschreck“. V zadnjih tednih pa se je pojavila v velikovškem okraju nova pošast, katere se ne bojo ne otroci, ne žene, ki ne žre ne ovac, ne živine, pred katero pa trepetajo naši možakarji kmetje in to pošast kličejo: „igra“. Igra, bodisi slovenska ali nemška, samo da se imenuje po našem „igra“ — to je nov „Bauernschreck“ v Podjuni. V dokaz, da vas ne dražim, navedem sledeči dogodek. Kot je pred kratkim priobčil naš list, smo imeli dne 30./VIII. v Tinjah tombolo za zvonove, ki je izvrstno uspela; ker je pa za deklinski zvon primanjkovalo še vkljub temu milijon kron, so sklenile dekleta brez razlike političnega naziranja na nekem sestanku, da prirede v ta namen igro. Dobro je na tem mestu opomniti, da so hotele nemško in slovensko igro, čes. da kakor zvonovi bodo peli za vse, tako tudi one želijo vabiti vse, čuše in nečuše, Slovence in Nemce. Kakor je enkrat okrajno glavarstvo uprizoritev obeh iger dovolilo, bliskoma se je raznesla po celi okolici novica: „Igra bo“ in tedaj se je

lotil velik strah nekaterih naših možakarjev, da so se jim kar hlače tresle. Prvi je trobil na alarm nek učitelj — ne vem, kako se piše, fantje ga kličejo „Luke“ — in je šel k gostilničarju, pri katerem se je imela igra vršiti in kot kakšen komandant „prügelbande“ je grozil: „Das sage ich (!) Ihnen, dass diese Komödie nicht stattfinden wird“. Vzdignil se je tudi v neki hiši stari hlapec in je vprašal svojega gospodarja: „Gospodar, ali je res, da bo igra? Tedaj bom zopet tepel in razbijal, morda dobim spet par bankovcev v koverti iz Celovca“. V Gornji vasi en kmet ali hlapec — Hleb mu pravijo — je zelo razgrajal in se jezil: „Kaj bodo Velikovčani rekli, če bo igra pri nas? In ko so mu drugi oporekali, „saj je okrajno glavarstvo dovolilo“, je zavpil: „Posiram se na glavarstvo, igre ne sme biti“. In tako se je širil strah od hiše do hiše, moške niso mogli od razburjenja spati in so se posvetovali, kako naj bi napravili konec temu groznemu strahu. Glej čudo! Ko je bilo že vse za igro pripravljeno, se pojavila enkrat po noči v farovžu dva možaka, majhna debela, podobna drug drugemu kakor stari krajcar krajcarju. Eden menda je bil sam gospod župan, ki je prej podpisal izjavo, da občinsko predstojništvo nima ničesar proti tako nepristranski uprizoritvi, zdaj se je podal pod vplivom straha na križev pot, da prekliče svoje mnenje. Prišla sta radi igre

k čg. fajnoštru kot deputacija strahopetnih mož, da ga prepriča, da je igra novi „Bauernschreck“ za Tinje in prosi, da bi igra radi ljubega miru izostala! „Gospod“, sta pravila, „če bi bili drugače oznanili n. p. forstelunga ali kaj takega, bi mogoče še šlo; zdaj pa ne, ker „igre“ se zelo bojijo in grozijo, da bo pretep“ itd. Končno se je jim posrečilo navdati gospoda s svojim strahom, da so oznanili v nedeljo na vrh, da se igra ne bo vršila. Takrat so se globoko oddahnili nekateri možje, drugi pa so zmerjali, da to je zahteva brezverskih hujšakcev, ki jim za zvonove nič ni mar, ki cerkve še od zunaj ne vidijo, ki niti nemške igre ne privoščijo našemu ljudstvu, ker želi, da bi naše ljudstvo bilo brez vsake izobrazbe, ker ga tako lažje sleparijo in zapeljujejo. Jaz sem se pa spomnil pri tej priložnosti na smešnico, ki jo je pripovedoval enkrat na shodu naš g. poslanec: Kakšna je razlika med sv. Jožefom in našim prejšnjim cesarjem Korlom? Obadva sta bežala, toda sv. Jožef je bežal na oslu v Egipt, cesar Karl pa z vlakom, nobenega osla s sebo ni vzel, vse osle je v Avstriji pustil. Kaj ne, da igre se batijo, radi igre se razburjati, to je v resnici oslovski reč? Vam pa vrli igralci in igralke, ki ste vkljub hujškanju vstrajali do konca, kličem: Bog Vas živi! Bog in poštene ljudje znajo ceniti Vašo dobro voljo.

se naša mladina v sedanjih slabih, raznarodovalnih ljudskih šolah ne vzgaja in poučuje tako, kakor bi bilo to potrebno v blagor našega ljudstva. Gospod poslanec zato toplo pozdravlja ustanovitev izobraževalnega društva „Jepa“ v Ledincah. Naproša vse vzgojitelje slovenske mladine, zlasti gospode duhovnike, da se z vso skrbjo in ljubeznijo oprimejo izobraževalnega dela, stariše pa, da priporočajo mladini pristop k društvu. Nadaljna razmotrivanja veljajo boju proti alkoholu. Važno poglavje! „Pokleknil bi pred vsakega očeta in vsako mater,“ je dejal govornik in jih prosil: Obvarujte vašo mladino pred to nevarno kugo — pijančevanjem — in ne dopuščajte, da bi alkohol uničeval njihovo zdravje in njihovo poštenje. Le ako bo ostal narod telesno in duševno zdrav, se bo mogel ohraniti!

Važen faktor so postale ženske, odkar imamo v Avstriji žensko volilno pravico. Gospod poslanec se prav posebno spominja slovenskih žen in deklet. Ker tudi one sodočujejo v politiki in so čisto boli korajžne in bolj zavedne kakor marsikateri izmed nas moških, je potrebno, da prihajajo naše žene in dekleta prav pridno na zborovanja in sodelujejo z nami povsod v društvih, pri volitvah itd. Saj je tudi znano, kako velik vpliv imajo naše žene v družinah, pri sosedih in sorodnikih. Torej tudi naše narodno ženstvo mora stopiti na plan!

Po nekaterih gospodarskih navodilih je prišla na vrsto slika o položaju Avstrije. Gospod poslanec je na kratko pojasnil dr. Seipelova prizadevanja za zaščito Avstrije, vseeno protokolov, ki jih je prinesel državni kancelar iz Ženeve in glavna načela, po katerih namerava sedanja vlada s pomočjo kontrolne komisije, ki je jo poslala na Dunaj Zveza narodov sanirati zavožene državne finance: Beamtensabbau, zvišanje tarifov pri pošti in železnici, novi davki itd. To so najvažnejše reforme, ki nas čakajo. Vprašanje je samo, če se bo ta operacija posrečila, ne da bi pacient pri tem umrl. Sicer se pa da primerjati položaj Avstrije s kostjo, na katero preži več psov, ki iz same nevoščljivosti ne pripustijo, da bi jo drugi odnesel. Ako bi ne obstojala ta nevoščljivost med sosedi, bi Avstrije že zdavnaj ne bilo več.

In na Koroškem? Vzbudili so se nam zopet spomini na preganjanja, katerim so bili izpostavljeni zavedni koroški Slovenci med svetovno vojno in po plebiscitu. (Preganjanja in šikane se še niso končale. Op. ur.) Polom avstro-ogerske monarhije je moral priti, ker je bila država zgrajena na temelju krivice! Nič boljšega nismo pričakovali od njene naslednice, Nemške Avstrije. Kaj je bilo tedaj po polomu bolj naravno, kakor da smo si želeli združitev v skupni državi z našimi južnimi brati po krvi in jeziku. To naše stremljenje je žal preprečil nesrečni plebiscit in smo postali proti naši volji podaniki države, kateri danes pripadamo. Kljub temu pa hočemo izpolnjevati dolžnosti, ki nas vežejo do avstrijske republike. Naglašati pa moramo, da zahtevamo z ravno isto upravičenostjo, kakor država od nas, tudi mi od nje, da izpolni svoje dolžnosti napram nam, jugoslovanski manjšini na Koroškem, kakor jih je prevzela po mirovni pogodbi. Do danes so ostale vse naše zahteve neuslišane. Zato ponovno tirjamo od naše vlade pravice, predvsem pa slovenske manjšinske šole, v katerih se bo poučevala naša mladina na podlagi materinega jezika, v poznejših letih pa tudi zadosti v nemščini.

Gospod poslanec je na koncu govora ozval zborovalce, naj ostanejo samozavestni, dobri Slovenci in nastopajo odločno, brez vsakega strahu za svoje pravice, kajti: „Kdor zanikuje se sam, podlaga je tujčevi peti!“

Poslančev govor je bil sprejet z velikim odobravanjem, nakar je predsednik zborovanja, društveni glavni tajnik gosp. Aichholzer zaključil lepo uspehi shod, zahvalivši se gospodu poslancu za obširna izvajanja in zborovalcem za njihovo pozornost. Splošno se je izrazil želja, da bi se taki shodi večkrat priredili.

Seja deželnega kulturnega sveta dne 10. nov. 1922.

Preds. Šumy poroča: 1. O odslavljanju uradnikov pri dež. kult. svetu. Nadzornik Frank prestopi k novo ustanovljeni zadrugi za gojenje rastlinstva (Pflanzenbaugenossenschaft), poleg tega pa sodeluje pri kult. svetu in dobiva od tega 30% plače. Mlekarskega nadzornika prevzame Celovška mlekarška zadruga, nadzornik Gory gre na Češko, kjer je našel primerno plačano službo. Kletarski nadzornik Skubec prestopi k novi zadrugi za uporabljanje sadja, ob enem dela naprej pri kult. svetu in dobi 30% plače tu.

2. Poroča predsednik o trgovini z živino. Cena živine je padla na četrtinko. Švica re pustiti živine čez mejo, klavne živine nimamo, plemenske pa ne potrebuje, klavne tudi delavci ne puste izvažati. V Italijo se ne more prodati nič. Nemčija pa ne more od nas kupovati, ker je njen denar preveč padel. A iz Rumunije se živina k nam prosto dovaža. Kmetje v Krčiški dolini so hoteli sami prodajati živino na Dunaj, so imeli pri prvem transportu 48 milijonov izgube; društvo za vnovčevanje živine v Celovcu je izgubilo nad 100 milijonov! Krme kmet ne more kupiti, kako tudi, ko seno stane 2000 K, za meso pa se dobi 3000! Švica daje svojim kmetom izvozne premije 250 do 300 zlatih frankov za govedo, to je 3 milijone našega denarja! Tako bogati mi nismo. Poljedelsko ministristvo pravi, da se zdaj ne more storiti ničesar, ker se mora vlada v prvi vrsti ozirati na konzumente. Drugega ne preostaja, kakor naprej opozarjati na stisko, v kateri je kmet in zahtevati, da v takšnih razmerah kaj žrtvujejo tudi mesta! Dve leti smo imeli sušo, kmet ne dobi za živino nič, država naj potem od kmetov ne pričakuje višjih davkov!

3. Walcher: Treba bo tudi doma kaj ukreniti: cene živine padajo, cena mesa pa se drži! Mesar kupi vola za parado po 6 do 7000 K kilo in se naprej sklicuje na to ceno, ko drugo živino plačuje po 3 do 4000 K, meso pa prodaja po 12 do 15.000 K. Mesarji se boje, da bi kmetje klali doma in prodajali meso. Nek kmet je meso prodajal po 10.000 K, pa je bil z izkupilom zelo zadovoljen. Mesarji tudi ceno vsem kar diktirajo in bi vsakogar bojkotirali, ki bi ceneje prodajal.

Mardaunig poroča, da je hotel na Gu naj izvažati ovce. Pri čredi 80 ovac je bilo stroškov 5 milijonov, par ovac pa je medpotoma še poginilo! Enkrat je ovce na Dunaju krmil, to je stalo 536.000 K, spravljane iz vagona 127.000 K, provizija tržnemu uradu 470 tisoč K, ogledovanje 195.000 K, vozniina za en vagon iz Koroške na Dunaj 3,5 milijonov! Mardaunig je pri tem povrh plačal poldrug milijon!

Walcher: Dunajski trg je najgrši vsega sveta, tu popolnoma vladajo judje!

Moser (Milstat) opozarja, da mora kmet povsod plačevati, kar se zahteva. Nekdo je dal v delo pasjo kožo, pa je moral plačati 80.000 kron!

(Nadaljevanje.)

POLITIČNI PREGLED

Avstrija.

Dobili smo novega finančnega ministra v osebi dr. Kienböcka, ker je Segur radi bolezni odstopil. Siromak je ozdravil finančne bolezni Avstrije, a nakopal si zraven svojo. — V državnem zboru se je sprejel zakon o novi notni banki. — Pri zadnji seji se je bavil dunajski deželni zbor o vplivu sanacijskega zakona na deželne finance, na kateri je povzel besedo tudi poslanec čeških socialistov Kliemeš in izjavil, da bo glasoval za ta zakon. Zvezni kancelar je pokazal, da se da vladati tudi brez socijaldemokratov, ki se drže sedaj popolnoma ločeno, kar je velika politična napaka. Oni sicer že obžalujejo svojo taktiko ali šli so že predaleč ter ne morejo več nazaj. Delil je moralne klopote na vse strani. Za boj proti reakciji nas najdete vedno pripravljene vendar pa zahtevamo, da gledate na nas bolj prijateljski in iz nacionalnih vzrokov ne vihte nad nami nosove. Potem je odgovarjal na članek v „Oesterr. Tageszeitung“, ki predlaga

zatvoritev vseh javnih čeških šol, vsled česar bi se dalo prihraniti 3½ milijard. Z nami se da o tej zadevi govoriti, pravi. Dajte nam potrebne prostore za zasebne šole in mi se z lahkim srcem odpovemo pravic do javnih šol. (Medklici: Za kratek počešcite ves Dunaj.) V nemških šolah je vpisanih 15.000 naših otrok; pošljite vse te v naše zasebne šole in dajte jim pravico javnosti, pa si takoj prihranite preko 10 milijard. — Mi na Koroškem pa imamo prostore ali ti stoje prazni, ker ni moči na sveti, ki bi mogla prisiliti celovško vlado, da izpolni mirovno pogodbo.

Jugoslavija.

Na interpelacijo enega poslancev je odgovoril zunanji minister, da se je dosegel z Grčijo sporazum glede bodočih pogajanj za trgovsko pogodbo. Razen tega je bil dosežen tudi sporazum, da se konvencija o solunskem pristanišču iz leta 1914, ki dosedaj še ni bila ratificirana, čimprej ratificira. Po tej konvenciji bo grška vlada nam odstopila del solunskega pristanišča, ki bo postalo jugoslovansko pristanišče. Ta del solunskega pristanišča se smatra po tej konvenciji kot sestavni del kraljevine Srbije, sedaj kraljevine SHS v administrativno carinskem pogledu. — Vojni minister je zaprosil za 800 milijonski kredit in ga tudi dobil, ker mora biti armada vsled turške nevarnosti, fašistov in ital.-madžarske zveze vedno pripravljena.

Grčija.

Vsak poraz ima za porazenega hude posledice. Zato se po porazu vedno iščejo krivci poraza in postavljajo na zatožno klop. Tako se je godilo krivcem svetovne vojne, tudi krivci nesrečnega koroškega plebiscita so se iskali, in istemu vzgledu je sledila tudi grška vlada. Vsi od kralja Konstantina dol, ki so krivi katastrofe v Mali Aziji, pridejo pred sodišče. Bivši ministerski predsednik Gunaris in general Dusmanis sta bila obsojena na smrt. To se je zdelo drugim državam pa vendar že malo preveč. Zato je angleška proti temu protestirala in baže pripravljajo enake korake tudi države male antante.

Italija.

V Tripolitanijski so se uprli Arabci Italijanom, zasedli vse važne kraje v notranjosti dežele, ital. posadke ubili ali vjeli. Uporniki so izvršno oboroženi in organizirani. Italijani še imajo v rokah samo mesta ob obali, katera varuje in ščiti italijansko vojno brodovje. — Mussolini je podal izjavo vlade in izvajal: Tukaj sem, da branim uspeh revolucije fašistov, katerega hočem izrabiti kot vir moči za razvoj in napredek ter kot faktor za ravnotežje naroda. Vendar pa sem si sam stavil meje. Tudi po svoji zmagi vas nočem za nobeno ceno zapustiti. Sestavil sem koalicijsko vlado ne v to svrhu, da dobim v parlament uvečino, ki je ne potrebujem, temveč da preko vseh strank združim vse one, ki hočejo rešiti narod v nevarnosti. Glede zunanje politike je izjavil: Mirovne pogodbe, naj bodo dobre ali slabe, se morajo, ker so že podpisane in ratificirane, izvršiti. Dogovori, ki so se z Jugoslavijo sklenili v Santi Margheriti, so se predložili parlamentu. Avstrijo se bo podpiralo. Kdor hoče od nas praktičnih dokazov prijateljstva, nam mora sam dati dokaze. Mussolini si je s to izjavo več škodoval kot koristil.

Proti zaupnici so glasovali socialisti, maksimalisti, republikanci, komunisti in sardinski avtonomisti. Slovenski in nemški poslanci ter več drugih poslancev raznih strank so se vzdržali glasovanja.

Poljska.

Volitve v poljski sejm (parlament) so izpadle sledeče: Od 444 mandatov so dobili demokratski 168, kmetijska ljudska stranka 71, narodni socialisti 40, državna zveza 48, narodni delavci 16, židovske nemške in ukrajinske stranke 79 in druge male stranke 22 poslancev. — Ker se zbira ob meji rupeča armada, je poljska vlada obvestila sovjetsko, da bo smatrala vpad v ukrajinsko Besarabijo kot napoved vojne. — Vsled nemirov, ki so izbruhnili v Vzhodni Galiciji, je dobil general Haler pooblastilo, da vzpostavi redni mir ter prevzame dotlej vse vojaške in administrativne uprave dežele.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

Amerika.

Dne 7. t. m. so se vršile v Ameriki volitve v državni zbor. Amerikanski državni zbor sestoji iz dveh zbornic: iz reprezentančne hiše in senata. V reprezentančno hišo se voli 435, v senat 96 poslancev. V sedanjem državnem zboru je bilo razmerje strank sledeče: V reprezentančni hiši je bilo 133 demokratov, 301 republikanec in 1 socialist. Pri prejšnjih volitvah pa so dobili demokrati 219, republikanci 214, socialisti 1 in neodvisni 1 poslanca, da imajo sedaj demokrati absolutno večino. V volilnem boju se ni šlo za kaka svetovna vprašanja, temveč je igrala domača politika največjo vlogo. Med vojno je bil v Ameriki sprejet zakon, ki prepoveduje vsako prodajo alkoholnih pijač (prohibicijski zakon). Ta zakon je ostal v veljavi tudi po vojni. Demokrati so obljubili volilcem, da bodo ta zakon odpravili in volilci, ki jim je življenje brez alkohola silo dolgočasno, so volili demokrate v večjem številu kakor bi to storili sicer. Interesantno je tudi, da so pri volitvah propadli vsi ženski kandidati. Amerikanci so pokazali, da žensk v politiki ne marajo.

DNEVNE VESTI IN DOPISI

Jugoslovanski konzulat v Celovcu.

Po vesteh jugosl. listov je celovski konzul Vojslav Rašič odpoklican v ministrstvo, a na njegovo mesto pride bivši tajnik jug. poslaništva v Rimu, Svetozar Rašič. Razen tega pride v Celovec tudi dr. Vladimir Rybař, dosedanji tajnik pri poslaništvu v Berlinu.

Nemiri v Judenburgu. Dne 2. t. m. je preiskalo več oboroženih delavcev nekaj kmečkih hiš po orožju in isto tudi odneslo. Vsled teh nezakonitih dejanj se je koncentriralo v Judenburgu orožništvo in vojaštvo, ki je dotične nasilneže tudi aretiralo in izročilo sodišču. Delavci so zavzeli proti tem ukrepom takoj sovražno stališče in zahtevali izpustitev v Gradcu zaprtih delavcev, čemur se pa ni ugodilo prej, predno so bili vsi zaslišani. Ta dogodek je dal povod interpelaciji v državnem zboru, ki je potekla prav burno. Dr. Eisler je povdarjal, da so začeli deliti v okolici Judenburga članom Heimwehra puške, ki morajo biti po pravilih shranjene pri kaki oblasti in se smejo razdeliti le v sili. Delavci so šli in so puške zopet vzeli (kako nedolžno to pravi, op. ured.) in zato je bilo pred par dnevi aretiranih 6 delavcev. Dr. Frank je odgovarjal, da je prišlo v Waltersdorf 150 oboroženih delavcev, ki so zahtevali predajo orožja in grozili s požigom ter končno zahtevali, da zapuste domačini hiše, nakar so izvršili preiskave. Po aretaciji pa so delavce alarmirali in zasedli most čez Muro. Ko je dr. Gimpl rekel, če imajo delavci pravico se oboroževati, jo imamo tudi mi, je prišlo skoro do pretepa. Vse nosi orožje protizakonito, kor. Slovencem ga niti postavnim potom ne dovolijo. Imamo več slučajev, da politične oblasti Slovencem niso hotele dati orožnih listov, ker ne posedujejo zakonite zanesljivosti ali po našem, ker niso renegati.

Kako sodi nekdanji čehoslovski minister o Avstriji? Vsenemški listi poročajo iz Dunaja, da so vložili vsenemški poslanci na notranjega in zunanjega ministra vprašanje sledeče vsebine: Po poročilu lista „Die rote Fahne“ se je vršilo 20. oktobra v XX. dunajskem okraju zborovanje čeških socialnih demokratov, na katerem je govoril tudi bivši minister Čehoslovaške, Johanis, rekoč med drugim sledeče: „Vi ste danes še avstrijski podaniki, vendar „jutri ali pojutrišnjem morete postati podaniki Čehoslovaške“. Čehoslovaška bo določila za Avstrijo dva komisarja, ki bosta imela pri odločitvi glede usode Avstrije važno besedo. Mogoče bo češka vlada odposlala češko vojaštvo v Avstrijo in zasedla Dunaj. — Vsenemški poslanci vprašujejo, kako misli vlada preprečiti v bodoče take govorniške izpade. Pozabijo pa, kar je enim dovoljeno, tudi drugim ne more biti zabranjeno in da velja danes za vse enaka pravica.

Borovlje. O naših koroških šolah se je marsikaj pisalo, a slučaj, ki se dogaja pri nas, so pa že vnebovpijoči. Končno res ne vemo več, ali smo še v Avstriji ali pa tam doli nekje, preko Atlantskega oceana (v Heimat-

dienstovem pašaluku. Op. ur.). V Podljubelju je razdelil veroučitelj med otroke v šoli, ki se pridno učijo, majhne podobice. Pride nadučitelj, vidi pri otrocih te nedolžne podobe, jih jim vzame iz rok, pretrga in da strgane nazaj. Pri nas imamo v 5. razredu ljudske šole učiteljico, ki sliši na ime Jünemann. Odkod jo je prinesel veter k nam, nam ni znano, a toliko pa vemo, da Korošica ni. Ista da otrokom domačo nalogo: „Kako se je obhajal letos 10. oktober?“ Neka deklica ni imela napisane naloge in povedala učiteljici, da ji oče tega ni pustil napisati. Tedaj nahruli ta „frajla“ nedolžnega 11letnega otroka z „Geh' nur nach Laibach und mache dort, was du willst, sage nur dem Vater, er soll mit dir über den Loibl gehen und wenn ihr heute gehts, werde euch noch ein Stückchen begleiten“. Vprašamo šolsko oblast, ali tako postopanje pospešuje spravo med Slovenci in Nemci. (Med renegati mislite reči. Op. ur.) Šolski vodja se je napram očetu otroka sicer izrazil, da bo skrbel za to, da se kaj takega ne bo več pripetilo, toda to nam ej premalo. Mi odločno zahtevamo, da se pošlje take „frajle“ tja, od koder so prišle! Naj nas tista privandrana nikakor ne goni čez Ljubelj, kajti mi smo tukaj doma, a ona naj gleda, da gre tja, kamor spada. Ako moramo že plačevati davke in s tem pomagati vzdrževati šole, imamo tudi pravico zahtevati, da se z nami postopa kot z ljudmi. Učiteljici pa povejmo, ako bi dotični otrok hotel kaj napisati o 10. oktobru, bi moral dobesedno napisati le: „Dne 10. oktobra leta 1922 je šla mimo naše hiše tropa ljudi, ki so vpili in rjuli in nas zmerjali kot zverine ter tolkli po naših vratih kot divjaki“.

Iz Roža. Skoraj na vse občine v slovenskem delu Koroške je razposlal nemški Schulverein nabiralne pole in prošnje za podporo. (Oho!) Občinam, kjer so zastopani tudi Slovenci bi svetovali, da si vzamejo za zgled občino Borovlje. Tam se na predlog slov. stranke, da tvorijo veliki del davkoplačevalcev Slovenci, ni privolilo temu nemškemu bojnemu društvu niti ficka. Tako je prav! (Čast vsem odbornikom! Op. ured.)

Boroveljska okolica. Med tistimi, ki so se šli dne 12. nov. pretepat in razbijat slov. shod v Šmarjeto, se je v prvih vrstah sukal tudi živinozdravnik Scheschin iz Borovelj. Kmetje v okolici Borovelj so večinoma sami Slovenci, zato ne moremo umeti kako je mogoče, da nam vlada na tako odgovorno mesto postavi našega največjega nasprotnika. Kako se bo naš slov. kmet v slučaju potrebe upal iti po človeka, o katerem ve, da je eden največjih naših sovražnikov. Zahtevamo, da se dene na tako mesto človeka, ki bo za vse ljudi, ne pa privandranca, ki se udeležuje vseh nemško-nacionalnih izgrediv! Da so bili med razgrajči tudi piliji-nemškutarji, se ne čudimo, vsaj je že splošno znano, da so povsod zraven, kjer se je zastoj napiti.

Št. Lipš pri Žoneku. (Nov zvon.) Velikodušni Šentlipšani so naročili nov zvon, 500 kil težak. Veliko so že darovali, pa še nekaj manjka. Zato bo 26. nov. ob 2. uri pri Škofu igra, tombola in licitacija. Od blizu in daleč vsi prisrčno vabljani!

Žrelec-Podkrnos. (Lov.) Odkar imajo naši narodni nasprotniki tukaj svoj pevski zbor, so prav veseli. Vsi glasovi bi bili dobri, samo tenorist jim manjka. Na to mesto so hoteli posaditi Košatovega Zdravkoto ali ta jim je obrnil hrbet. Za tako čast ne mara, temveč hoče ostati še naprej z dušo in telesom Slovenec. Dragi Zdravko! Dobro si napravil! Le tako trden ostani!

Bilčovs. Ne vem če so kje čitatelji našega lista že slišali, da imamo pri nas v Avstriji premalo učiteljev. Zmiraj se sliši, preveč je uradnikov, preveč tudi učiteljev. Pa čudno, da k nam ni mogoče dobiti učitelja. Naša šola ima tri razrede in za te imamo dve, samo začasno nastavljeni učiteljski moči. Kaj je vzrok, da ne dobimo stalnih učiteljev, si ne vemo prav tolmačiti. Mi si pač mislimo, da je mogoče ta vzrok, ker slovimo Bilčovščani za „Čušennest“. Smo prežarukani čuši, ker smo odklonili, oziroma je tuk. kraj. šolski svet odklonil, že več kompetentov iz razloga, ker nobeden ni bil zmožen slovenščine. Tako imamo tukaj šolo, a ne zadosti učiteljev. Leta 1912 se je po zaslugi

bivšega tuk. nadučitelja Samesa prizidal k dvorazrednici še tretji, za nas popolnoma nepotrebn, razred. Šlo se je samo zato, da bi „Schulverein“ ki je k zidavi prispeval 2500 K imel prvo besedo pri poučevanju. Da je ta razred vzdrževan od tuk. davkoplačevalcev je jasno. Toda čemu se je zidalo, če se ne rabi. To je jasen dokaz Samesove ponemčevalne politike. Vendar časi so danes drugi in si bomo znali priboriti tudi pri nas, da se bodo naši otroci podučevali tako, kot to zahteva že narava, da se bodo otroci učili v šoli oba deželna jezika. Vsled tega je naša zahteva: Dajte nam učitelje zmožne slovenščine v besedi in pisavi. Če jih pa nimate, čemu ste jih po plebiscitu odklonili, ter jih s tem prisilili iti iz domačega kraja s trebuhom za kruhom?

Žaluče-Bilčovs. Dne 9. novembra t. l. smo pokopali tukaj p. d. Šostarjevo mater iz Želuč. Previdena s svetimi zakramenti se je preselila iz doline solz v boljši večni dom. Naj počiva v miru. Šostarjevi družini naše iskreno sožalje.

Gornje Vinare. Neizprosna smrt je pobrala dne 15. t. m. iz naše srede drago prijateljico Mietnikarjevo Barbko v najlepši življenski dobi. V službi si je nakopala jetiko, ki ji je sedaj vzela mlado življenje. Počivaj v miru in na svidenje nad zvezdami! Spoštovani Mietnikarjevi obitelji pa naše iskreno sožalje.

MI IN ONI

Knuta. Med svetovno vojno je ugleden in učen krščanski Nемеc zapisal, zakaj se gre po njegovem mnenju v boju proti Rusom in zakaj pusti cesar vedno znova mlade može v stošočih odhajati na krvavo bojišče, tele besede: „Za višje vrednote se gre. Rusom se vdati se pravi zgubiti avstrijsko domovino, se pravi zgubiti prostost in se ukloniti pod knuto, se pravi sv. vero izpostaviti najskrajnejši nevarnosti“. — Dobro, recimo, da je tako, a knuta je knuta, pa naj bo ruska ali nemška. Nemci so bili pripravljeni vse žrtvovati, da se ubranijo ruske knute. Zakaj zdaj ne dajo svoje knute iz rok, zakaj nam ne dajo svobode in narodnih pravic, zakaj ne izpolnijo svojih lepih šentvidskih obljub in določb senžermenske mirovne pogodbe?

ŽENSKI VESTNIK

Koroškim Slovenkam!

Dolgo sem opazovala drvenje in vrvenje med moškim svetom, kako so ustvarjali politično organizacijo in jo izpopolnjevali, kako so se začela polagoma gibati prebujena kulturna društva iz kratkega osvežujočega spanja, kako so dali naši najboljši možje vse svoje moči zbežanemu ljudstvu na razpolago in premotrivajoč žensko gibanje pred plebiscitom, sem prišla do zaključka, da je tudi med nami mnogo sposobnih, ki bi morale uporabiti svoje zmožnosti v prid koroškim Jugoslovanom. Bili so časi, ko smo bile me ženske v javnem življenju popolnoma brezpravne ali ti časi pripadajo preteklosti; sedaj smo z moškimi popolnoma enakopravne, imamo volilno pravico, pravo odločevati o usodi držav itd. Pravice nalagajo dolžnosti! Zdi se mi, drage sestre, da se ne zavedate ne prvega ne drugega, tem manj pa dolžnosti do naroda. Izrek, da je ženska samo za dom in otroke, ne velja več, ona spada tudi v javno življenje, tudi v njenih rokah leži v veliki meri boljša bodočnost našega zaslužnjega in poteptanega dela velikega jugoslovanskega naroda.

Ti nagibi so me silili k dejanjem, da sem se oglasila že trikrat, Vam ponudila pomoč in Vas pozvala na skupno delo v dosego skupnih ciljev, ali moj glas je ostal skoro glas vpijočega v puščavi. Vendar ne popolnoma. Dve sestri v Podjuni sta slišali moj klic in se mu odzvali. Ali smo v celem slovenskem ozemlju res samo tri, ki razumevamo čas in smo pripravljene se žrtvovati za našo pravično stvar? Skoro se mi zdi, da bom morala vprašati kot Kristus, ko je ozdravil 10 gobavih: „Kje pa je onih devet?“ Kje pa je onih devet, deset itd., tisoč slovenskih žen, da sta se oglasili samo dve? Ne, tako se ne dela za naš zatirani narod, tako se ne kuje usoda.

Minula je druga obletnica glasovanja in se mi zdi potrebno, Vas ponovno opozoriti na dolžnosti, ki smo jih dolžne narodu: ga voditi, delati zanj, ga dramiti in zanj tudi marsikaj žrtvovati. Te naloge pa ne more uspešno izvesti ena sama, temveč le vse združene, ki smo prepojene z enakim duhom. Zatorej naj bo prvo naše delo sedaj, združitev v naših kulturnih društvih. Močna organizacija je podobna disciplinirani armadi, ki kljubuje najhujšemu sovražnemu pritisku. Tudi me bomo potem močna armada, kateri pripada naloga, stati na severni narodni meji Jugoslovenov na straži pred brezobzirnim sovražnikom jugoslovanstva, ki nas hoče že v par letih potujčiti z njemu lastno brutalno silo in nas spraviti z zemeljskega površja.

Kakor je nam vsem znano, so se po cellem plebiscitnem ozemlju ustanavljala pred plebiscitom ženska društva. Enotno vodstvo je imela v rokah Zveza ženskih društev. V teh društvih se je ženstvo shajalo na sestankih, se navduševalo za delo doma v ožjem krogu, skrbelo za reveže, sploh se mnogo prizadevalo in storilo za rešitev naše slovenske zemlje. To je bilo prvo javno delovanje koroškega slovenskega ženstva, ki je zahtevalo obilo samozatajevanja, požrtvovalnosti in podjetnosti. Ta društva so vžgala v naših, po večletni vojni otrpjenih srcih, ogenj navdušenja, ki je plapolal tako dolgo, dokler ga niso pogasili l. 1920 izdajalci, naši renegati, z barbarizmom, vandalizmom in alkoholom. Močnejši od pravice je bil krivica in hinavščina naših Judežev. Vrgli so se nad nas kot izstradani volkovi in nas prodali v sužnost, da nas tlači zopet tujčeva peta. Izdajalce svojih krvnih bratov, ki so izdali svojo mater, zatajili svoj narod, ne časti nobeden narod, zato jih tudi mi preziramo. Ali kljub vsemu temu naše delovanje ni bilo zastoj. Pravica je še zmagovala povsod in tudi nam bodo še zasijali boljši dnevi.

Vsak je svoje sreče kovač. Narodi si kujejo svojo usodo sami. Vsled tega ne držimo križem rok, temveč stopajmo po načrtani poti naprej! Naša slovenska zemlja, dasi prodana po naših odpadnikih, je nam kljub temu sveta in razen tega si moramo priboriti, nam s plebiscitom odvzete, narodnostne pravice, za katere smo bili tako nesramno ogoljufani, nazaj.

Zatorej koroško ženstvo, vzdrami se! Združimo se žene in dekleta, da se bomo mogle postaviti uspešno v bran za našo mladino. Vojna je vsadila v srca naših malih pogubne kali, da vsled tega hiraajo in se potapljajo v močvirju, v katerem se čutijo tako srečne naši odpadniki. Pripravimo rešilne čolne, skočimo v nje in primimo za vesla, vsaj smo za to ženske v prvi vrsti poklicane!

S pogumom in jekleno voljo se podajmo na delo in delajmo tako dolgo, dokler ne dosežemo v naših šolah vzgojo v krščanskem in slovanskem duhu in slovanskem jeziku. Dasi so nam odvzeli po plebiscitu vse pravice, nam ne morejo odvzeti naše mladine in je ne bodo dobili v roke, ako bomo znale ustvariti iz njih kremenite značaje, ki bodo znali ceniti in spoštovati našo vero, naš jezik in naš rod.

Vse na delo, ki imate voljo in moči, vse v skupno organizacijo! One činitelje pa, ki nam morejo pomagati z nasveti in dejanji, prosimo, da nas pri ustanovitvi Zveze podpirajo. Slovenka iz Roža.

Bilčova. Naj se oglasimo tudi me bilčovska dekleta enkrat v „Kor. Slovencu“. Veseli nas, da se vzbuja ženstvo tudi drugod. Pri nas imamo že nad eno leto ustanovljen „ženski odsek“ v našem izobraževalnem društvu. Imamo redno vsak mesec svoje sestanke, kateri so zadnji čas prav dobro obiskani. Imamo že tudi precej dobro izurjen ženski pevski zbor, za kar gre zaslugi gosp. župniku Štihu. Bile smo popolnoma osamljene in nismo vedele se kam obrniti. A sedaj, ko se oglašate sestre tudi drugod, nam pa to daje nov pogum in s tem večjim veseljem se bomo oprijele našega odseka. Upamo, da boste delale tudi drugod. V tem upanju Vas, sestre širom Koroške pristrčno pozdravljajo članice ženskega odseka v Bilčovsu.

DRUŠTVENI VESTNIK

Št. Jakob v Rožu. Dne 22. in 29. okt. je priredilo tukajšnjo izobraž. društvo ljudsko igro „Stari in mladi“, ki je nad vse pričakovanje dobro uspela. Kljub izredno slabemu vremenu je bila igra dvakrat dobro obiskana. Vsi igralci so dobro igrali. Do solz nas je ganil Jamnik (Matevž Nagele); nasprotno pa je Blaže (Peter Mikula) vzbujal s svojim nastopom obilo smeha. Igra nam je podala jasno sliko, kam zabrede mladina, ki hlepi z nepravim denarjem po razkošnem življenju, ki ne upošteva nauke starišev in ne zna ceniti domače grude.

Sele. Igra „Miklova Zala“ je obakrat lepo uspela. Vsi trdijo, da tako lepe igre še niso videli. Zaradi kratkega dneva se ta dolga igra sedaj ne bo več ponovila, pač pa na višred. (Pričakujemo obširnejšega poročila! Op. ur.)

RAZNE VESTI

— Indeks je padel zopet za 6%, vsled česar si prihrani država mesečno 60 milijard. Cena kruha se je pri hlebu (1¼ kg) zvišala za 240 K, da stane sedaj hleb 6900 K. — Vsak vojak stane Avstrijo letno 16,6 milijonov. — Zlata pariteta znaša od 20. do 26. t. m. 14.940 kron. — V prvem tednu novembra se je obtok bankovcev pomnožil za 8,4 milijard; v prometu je sedaj 2979 milijard papirnatih kron. — Zapuščina kralja Petra znaša 7 milijonov din. v denarju in 300.000 din. v vrednostnih papirjih. — V Angliji je 1.366.800 brezposelnih. — Požar v pristanišču Sv. Vincenza v Italiji je uničil 6 ladij. Škoda znaša 15 milijonov lir.

Katastrofalni potres v Chile v Ameriki. Ognjišče potresa je bilo med Conquimbo in Sereno v 200 km širokem kolobarju okoli glavnega mesta Santiaga de Chile. V nekaterih krajih je nad polovico hiš porušenih. Škoda v materialnem oziru se sploh ne da ceniti; človeških žrtev je okrog 5000. V Karizalu je izginila cela podzemna naselbina 750 rudarjev z družinami. Tudi v pacifiškem oceanu med Honolulu in Havajskim otočjem se je vsled silnih valov zbog podmorskega streslaja v japonskih pristaniščih razbilo več ladij. V torek nato se je potres zopet ponovil in je zadel mesti Cariguel in Constitucion, ki sta obe popolnoma v razvalinah. Vse te naselbine se nahajajo v zelo vulkaničnih pokrajinah, kjer je bilo že več potresov.

Tobakov dim vpliva na spomin nekadilcev. Profesor Meroklen je imel na medicinski akademiji v Parizu predavanje, v katerem je trdil, da morejo nekadilci, ki so prisiljeni živeti v tobakovem dimu, utrpeti izgubo spomina. Poizkusi z mišmi so pokazali, da je s tobakovim dimom nasičen zrak tako vplival na miši, da so pozabile trike, ki so se jih naučile poprej ter postale čisto mirne in lene.

Kako se nauči plavati. Nek francoski list je objavil sledeče navodilo, kako se vsakdo tudi v sobi nauči plavati. Vzame se navaden škaf, ki se ga napolni z vodo. V škaf se vtakne obraz in drži oči odprte. To se ponavlja večkrat, dokler se človek temu ne privadi. Potem se vtakne usta v vodo in se jih drži odprta. Sedaj se je treba privaditi samo še temu, da se drži glavo z odprtimi očmi in ustmi pod vodo, pa zna človek plavati. Kdor ne verjame, naj poskusi!

GOSPODARSKI VESTNIK

Davčni urad v Železni Kapli se je z 17. t. m. opustil. Vse davčne posle je prevzela davkarija v Velikovem.

Kupna cena zlatih in srebrnih novcev. Srebrna krona 5400 pap., dvekronski novc 10.800 K, petkronski 20.200 K, goldinar 14.900 kron, 2goldinarja 29.800 K, 10kronski zlat 128.100 K, 20kronski zlat 256.200 papirnatih kron.

Dunajski trg. Živna: voli 6—12.000 K, krave 6100—10.000 K, biki 6200—11.000 K za kg žive teže. Meso: goveje 14—32.000 K, te-

lečje 21—32.000 K, zrezek 40—44.000 K, ovčje 14—24.000 K, svinjsko 35—44.000 K, prekajeno 35—44.000 K, maslo 27—28.000 K, slanina 35—40.000 K, sirovo maslo 56—64.000 K za kg. Jajce 2400—3000 K. Zelenjava: krompir 650—900 K, zelje 1200—1500 K, jedilne buče 2—3000 K, čebula 2400—3600 K za kg. Sadje: jabolka 900—4400 K, hruške 1100—6000 kron, orehi 7—10.000 K, fige 12—14.000 K, kaštanji 3—4800 K za kg.

Borza. Dunaj, 20. nov. Dinar 1140, dolar 72.700, nemška marka 10,75, poljska marka 4½, funt šterling 326,310, francoski frank 5080, švicarski frank 13.450, holandski goldinar 28.550, lira 3295, češka krona 2325, ogrska krona 30 avstr. kron.

Curih, 20. nov. Avstrijska krona 0,0075, nemška marka 0,071/8, češka krona 17,20, dinar 8,60, francoski frank 37,70, lira 24,70 centimov.

Ali si že kaj pisal v Koroškega Slovenca?

Za tiskovni sklad so darovali: Hodiše: Matevž Aichholzer 2000, Marija Aichholzer 1000, Katrej Aichholzer 1000, Ana Kulnik 500, Fran Kulnik 500, Marija Roper 1100, Jožef Roper 1000, Martin Berger 1000, Janez Krušič 1000, Jernej Krušič 500, Miha Janež 500, Josef Šelander 500, A. S. 500, Tom. Robas 500, neimenovana 1000, Mili Kaučič 2000, R. Gros 500, Bl. Janše 500, Partl Weihs 4000, Jan Weihs 5000 K; Boštetove terice 4000; Val. Lauseger, Slov. Plajberk, 1000, Anton Pavlič, Žel. Kapla, 9500; zbirka čgg. duhovnikov v predmestju Podjune 150.000 K; v spomin žalostne obletnice koroškega plebiscita daruje celovski Slovenec 100.000 K; Nežika Konecnik, Vogrče, 2000; Franc Sturm 40.000; Jožef Kuhs 500; Slovenci v Šmarjeti v R. 110.000; šmarješke terice v pogled na kresove druge obletnice plebiscita 20.000; Slovenci iz Glinj 4000; Franc Zahomski 3000; Josip Dobernik, Rožek, 10.000; Fran Smolnik, Slov. Plajberk, 5000; Ivan Hauptman, 500; Matevž Kutej, 500 kron; Matevž Tof 500; Ivan Kumer 200; Val. Merlič 1500; Fran Lahovnik 500; Anton Božič 500; Andrej Wutej 500; Marija Wutej 500; Marija Kumer 500, Julia Lesjak 500; Kat. Božič 500; Šim. Vintar 500; Tomaž Ogris 1500; Šim. Pegrin 1500; Marija Urank 2500; Treza Merlič 500; Amalija Urank 4500; Žrelc: neimenovan 1500; neimenovan 200; neimenovan 500, Žrelčan 3000, Miha Špek 8000, Ana Tomažič 4000; Jožef Jančko 1000 K. Vsem darovalcem iskrena hvala.

Za pogorelce: Neimenovan po g. Turku 8000 kron. Hvala!

Zbirka v spomin na 10. oktober.

Za mladinski sklad so došli Slov. šol. društvu v Celovcu sledeči darovi: Franjo Smolnik, Slov. Plajberk 5000 K; žihpoljski Slovenci 20.000 K, Ivan Sekol, Vogrče, 5000 K; Hodiše: dva neimenovana 1000 K; M. Janež 500 K; A. St. 500 K; Mat. Aichholzer 2000 K; Kat. Aichholzer 1000 K; Mar. Aichholzer 1000 K; Ana Kulnik 500 K; Fran Kulnik 500 K; I. St. 5000 K; Mat. Praprotnik; Pribla vas 2000 K. — Vsem darovalcem izreka najiskrenejšo zahvalo Slov. šolsko društvo v Celovcu.

Listnica uredništva.

Revni Tevžan. Je zelo zanimivo, ali brez podpisa se ne more objaviti. — Na grobu junaka ni več časa primerno. — Dopisnike prosimo potrpljenja. Vse pride.

Slana je umorila razcvetajočo se rožo, našo nepozabno hčerko

Barbko

po daljši zavrtni boleznii v najlepši dobi življenja.

Gornje Vinare, 15. nov. 1922.

Žalujoča obitelj Wutej.